

[Gert Petersen]

gør ét, når man er regering, og noget andet, når man er opposition.

Af de grunde jeg har nævnt, mener og håber jeg, at det danske folketing vil vedtage det socialdemokratiske dagsordensforslag. Det har betydning for en undertrykt befolkning i Tyrkiet, for deres fornemmelse af, om generalernes forfatning bliver godkendt eller ikke bliver godkendt af andre befolkninger og af andre lovgivende forsamlinger. Derfor håber jeg, at den socialdemokratiske dagsorden vedtages.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne benytte lejligheden til endnu en gang at understrege det, jeg sagde til indledning, at jeg er fuldstændig enig i den beskrivelse, som hr. Lasse Budtz nu giver af forholdene i Tyrkiet. Siden militærregimentets overtagelse af magten ved kuppet den 12. september 1980 har styret i Tyrkiet været karakteriseret ved en bestandig overtrædelse af menneskerettighederne ved anvendelse af tortur, ved ikke at give folk ret til, når de bliver anholdt, at blive stillet for en domstol. Når de bliver stillet for en domstol og bliver forsvaret af en advokat, risikerer advokaten i næste omgang selv at blive anklaget for at have kæmpet mod Tyrkiets interesser.

Jeg føler, at det er nødvendigt at sige dette, for at andre ikke skal tilslutte sig den ordfører, der før mente, at jeg ikke havde talt om andet end dagsordener. Dette er min opfattelse af forholdene i Tyrkiet, og at det var denne opfattelse, der lå bag, dengang den radikale gruppe protesterede imod, at den socialdemokratiske regering ville støtte militærregimet ved at eftergive en gæld på 25 mill. kr., og fik forhindret, at gælden blev eftergivet.

Med hensyn til den nye grundlov deler jeg også den opfattelse, som adskillige ordførere har givet udtryk for, at selv om den vedtages, er der så voldsomme indskrænkninger i friheds- og menneskerettighederne, at Tyrkiet dermed ikke kan anerkendes som et demokrati.

Jeg har, hvad der vel også fremgår af det, jeg har sagt, hele tiden ønsket, at den danske socialdemokratiske regering tog en meget kraftigere stilling i dette spørgsmål. Jeg har ønsket, at Danmark i Europarådet, i denne forsamling fremfor andre tog fat på spørgsmålet om demokratiet og Tyrkiet, fordi Eu-

roparådet er, som det hedder, en forsamling af parlamentarikere udpeget af demokratiske lande.

Jeg kan vel understrege, hvor vidt udbredt denne opfattelse var, ved at citere, hvad en af de tyske liberale sagde som sit indlæg under en af de første debatter om Tyrkiet:

»Der er forsamlinger«, sagde han, »der har betydning, fordi de har magt. Der er andre forsamlinger, der har betydning, fordi de fremholder idealer. Derfor«, fortsatte han, »er det nødvendigt for Europarådet at fremholde de ideer, det ideal om et demokrati, man har, ellers har Europarådet ingen betydning.«

Det var på den baggrund, at hr. Bjørn Elmquist, hr. Ninn-Hansen og andre i den danske delegation agerede; det var desværre ikke på den baggrund, at den danske regering i meget lang tid, indtil juli 1982, tog stilling.

Jeg håber, at der sker det, som jeg har fremhævet adskillige gange, at den dagsorden, vi foretrækker, kommer til afstemning først; det er den, der kan samle størst stemmetal. Hvad man vil gøre fra regeringspartierne i den situation, ved jeg ikke; det vil naturligvis ikke være særlig behageligt for nogen regering at have landets største parti med så stort et stemmetal, som det har, imod sig i Tyrkietspørgsmålet, men det har socialdemokratiet jo nu meddelt vil ske.

Derfor kan jeg kun henstille. Jeg vil ikke risikere, vi kommer i den situation, at regeringen ikke får noget pålæg fra et flertal i folketinget. Jeg vil ikke risikere at stemme imod en anden dagsorden, der pålægger regeringen i hvert fald ikke at gå bag om 1. juli 1982, og det er det, vi risikerer, hvis vi ikke får vedtaget den dagsorden. Jeg håber, at regeringen vil acceptere flertallet i folketinget og henstille til sine egne grupper ikke at stemme imod den socialdemokratiske dagsorden, selv om man ville have foretrukket en anden.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Jeg mener, det her har været en nyttig debat. Det er ikke ret tit, vi i folketinget tager forholdene op i et enkelt land, i et andet land et sted i verden. Der er også ganske be-